Kuntoutuksen edellytykset ja työurien pidentämisen mahdollisuudet

12.11.2026 Maija Haanpää, ylilääkäri, Ilmarinen

Työeläkejärjestelmän tarjoama ammatillinen kuntoutus

Työeläkekuntoutus vuonna 2025

- Vuonna 2025 työeläkekuntoutujia oli 11 400. Kuntoutujien määrä väheni 3 prosenttia edellisvuodesta.
- Kuntoutuskustannukset olivat 127 miljoonaa euroa ja ne vähenivät 9 prosenttia.
- Kuntoutujille maksettiin toimeentulokorvausta keskimäärin 2 312 euroa kuukaudessa.
- Tyypillinen kuntoutuja oli 47-vuotias ja työskenteli yksityisellä sektorilla. Hän oli itse hakenut kuntoutukseen ja syynä oli tuki- ja liikuntaelinten sairaus. Kuntoutus toteutui useimmiten työkokeiluna tai koulutuksena.
- Kuntoutuksen päättäneistä 63 prosenttia palasi työhön kuntoutuksen jälkeen ja 7 prosenttia siirtyi täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle.
- Kuntoutushakemuksista hylättiin 55 prosenttia.

Milloin ammatillista kuntoutusta?

- Kun työntekijä ei sairauden vuoksi pysty jatkamaan entisessä työssään
- Kun suunnitellaan paluuta entiseen työhön pitkän sairausperusteisen työstä poissaolon jälkeen
- On sairauslomalla, kuntoutustuella, työttömänä tai työssä sinnitellen

Kenellä on oikeus työeläkekuntoutukseen

Työeläkekuntoutus edellyttää hakijalta aina **työkyvyttömyyden uhkaa** ja itse kuntoutuksen on oltava **tarkoituksenmukaista**. Kuntoutusoikeuden arviointi perustuu kokonaisvaltaiseen ja yksilökohtaiseen arvioon.

Työntekijällä tai yrittäjällä, joka ei ole täyttänyt alinta vanhuuseläkeikäänsä, on oikeus työeläkekuntoutukseen, jos:

- Hakijalla on sairaus, vika, tai vamma, joka aiheuttaa uhan tulla työkyvyttömäksi lähitulevaisuudessa, jos kuntoutustoimenpiteisiin ei ryhdytä.
- Hakijan ansiorajavaatimus täyttyy. Työansioita on kertynyt yhteensä vähintään 43 028,38 euroa (vuoden 2026 tasossa) kuntoutuksen hakemista edeltäneen viiden vuoden ajalta.
- Hakijalla on työeläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita tai lapsenhoitoaikaa viimeisen 36 kuukauden aikana ennen kuntoutushakemuksen vireille tuloa.
- Hakijalla ei ole oikeutta tapaturma- tai liikennevakuutuslain mukaiseen kuntoutukseen.
- Kuntoutus on tarkoituksenmukaista.

Työeläkekuntoutuksen keinot

Työeläkekuntoutus on **aina yksilöllistä**

- Sisältö laaditaan kuntoutujan tarpeet ja tilanne huomioiden
- Tarvittaessa käytetään palveluntuottajan apua suunnitelman laatimisessa

Työeläkekuntoutus on **aina ammatillista**

- Ei sisällä lääkinnällisen kuntoutuksen toimenpiteitä

Työeläkekuntoutuksen toimenpiteitä ovat

- Neuvonta ja ohjaus
- Työkokeilu omalla työpaikalla tai muussa työssä
- Työhönvalmennus
- Uudelleenkoulutus tai kurssitus
- Taloudellinen tuki elinkeinotoiminnan tai ammatin harjoittamiseen.

Kuntoutuspolku voi sisältää useita toimenpiteitä tarkoituksenmukaisena jatkumona.

Kuntoutuksen tarkoituksenmukaisuuden arvio

Mahdollistaako haettu ammatillinen kuntoutus hakijan terveydentilalle sopivan työn?
Lykkääkö kuntoutus hakijan eläkkeelle jäämistä?

Prosessi kuntoutujan mielen maisemassa

- Tieto
- Vuorovaikutus, luottamus
- Mahdollisuuksien tunnistaminen ja puntarointi
- Toteutuksen edetessä tilannekuvan tarkentuminen ja vahvistuminen
- Epävarmuudesta pärjäämisen kokemukseen ja kestävälle työuralle

Asiantuntijalla (lääkäri, palveluntuottaja) valmentava kanssakulkijan työote.

Työeläkekuntoutus on taloudellisesti edullista

Kuntoutuja: toimeentulotuki kuntoutusraha tai kuntoutustuki + kuntoutuskorotus (joka on 33 % kuntoutustuen suuruudesta)

Onnistunut kuntoutus

- Jatkaa kuntoutujan työuraa ja kerryttää hänen vanhuuseläkettään
- Vähentää työnantajalle kohdistuvaa taloudellista riskiä ja antaa mahdollisuuden hyödyntää työntekijän aiempaa osaamista ja kokemusta, jos kuntoutuja työllistyy oman työnantajan palvelukseen
- Vahvistaa yhteiskunnan taloudellista kestävyyttä (passiivisesta etuudensaajasta aktiiviseksi työelämään osallistujaksi)

TELA

Työeläkekuntoutuksen ajankohtaisia haasteita ja ratkaisuehdotuksia

- Kuntoutus saattaa viivästyä
- Korkeat hylkäysosuudet
- Sopivan kuntoutuskeinon ja -polun löytämisen haaste

- Tietoisuuden lisääminen (työntekijät, lääkärit, työnantajat)
- Varhaisempi ohjaus (Kelan sairaus-päivärahan tarkistuspisteiden tehokkaampi hyödyntämien)
- Ammatillisen työkyvyttömyyden uhka kriteeriksi
- Sisällön kehittäminen
  - Varhaisempi ja kevyempi alku
  - Työssäoppimisen laajempi käyttö

TELA

Kiitos!